

N:o 47.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 April 1884, kl. 12 midd.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om tillägg till förordningen den 14 April 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

Uti en inom Andra Kammaren afgifven motion, N:o 32, har Herr *Nils Olsson* i Ättersta föreslagit:

»a) att Riksdagen ville till regeringens disposition för år 1885 ställa ett förslagsanslag af 500,000 kronor att, i den mån anbud om försäljning af skattefrälseräntor från vederbörande ränteegare ingår, användas till inlösen åt statsverket af samma räntor, samt

b) att Riksdagen ville genom skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t ville förståndiga Kammarkollegium att, i den mån skattefrälseräntor till statsverket inköpts, verkställa den skatteförenkling och persedlarnes omsättning, som innefattas i Kongl. Kungörelsen den 11 Maj 1855 och Kongl. Förordningen den 23 Juli 1869.»

Då det likväl skulle kunna inträffa, att en eller annan ränteegare, af en eller annan orsak, icke skulle komma att staten till lösen hembjuda sina skattefrälseräntor, och det sålunda kunde visa sig, att man på frivillighetens väg icke kunde återvinna alla sådana i enskild ego nu varande räntor, har Herr *Nils Olsson* funnit det vara af nöden, att

man egde tillgång till ett lagbud, enligt hvilket staten kunde fordra, att egare af skattefrälseränta skulle densamma, mot lösen, till staten afträda. Åberopande de motiv, som funnes anförda i ofvan omnämnda motion, har han derföre uti en annan inom Andra Kammaren väckt och till Lag-Utskottet hänvisad motion, N:o 81, föreslagit, »det Riksdagen för sin del ville besluta, att i Kongl. Förordningen den 14 April 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, måtte inflyta en särskild paragraf af följande lydelse:

»Hvad i denna förordning är stadgad i fråga om skyldighet för enskild man, menighet eller inrättning att till staten afstå jord eller lägenhet för allmänt behof, gälle i tillämpliga delar äfven i afseende å egare till af skattefrälsehemman utgående frälseräntor, hvilka i och för reglering, lindring eller upphäfvande af jordskatterna prövas böra af staten inlösas; dock att lösen för dessa räntor alltid bestämmes till 20 gånger det belopp, hvartill räntans medelvärde, enligt de senaste tio årens markegångspris för det län der räntan utgöres, må uppgå, med tillägg dertill af två procent utaf det sålunda uppkomna kapitalvärdet.»

Med anledning af Herr Nils Olssons först omnämnda motion, N:o 32, äfvensom af ett af annan motionär afgifvet förslag i fråga om viss kronotionde, har Riksdagen, på Stats-Utskottets derom i Utlåtande N:o 32 gjorda hemställan, beslutit »att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, efter förutgången utredning, vidtagna åtgärder för att ej mindre de räntor å skattefrälsehemman, hvilka genom köp, byte eller gifva kommit från kronan i enskild persons hand och icke blifvit med jordeganderätten förenade, än äfven den kronotionde, hvilken åtföljer patronaträtt inom vissa församlingar eller under annan enskild eganderätt innehafves, måtte emot full ersättning till ränte- eller tiondeegarne varda af statsverket inlösta samt derefter omsatta enligt föreskrifterna i Kongl. Kungörelsen den 11 Maj 1855 och Kongl. Förordningen den 23 Juli 1869.»

Enär med allt fog läser kunna antagas, att, om och när Kongl. Maj:t i anledning af Riksdagens omnämnda begäran för Riksdagen framlägger förslag om inlösande för statsverkets räkning af skattefrälseräntor, samma förslag jemväl kommer att innehålla erforderliga bestämmelser för det i motionen förutsatta fall, att räntetagare skulle vägra att mot erbjuden lösen till statsverket afstå räntan, anser Ut-

skottet, som för sin del finner en sådan expropriationsrätt, som den motionären åsyftar, icke vara ur praktisk hänsyn erforderlig och ur juridisk mycket betänkelig, sig böra hemställa,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 18 April 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.